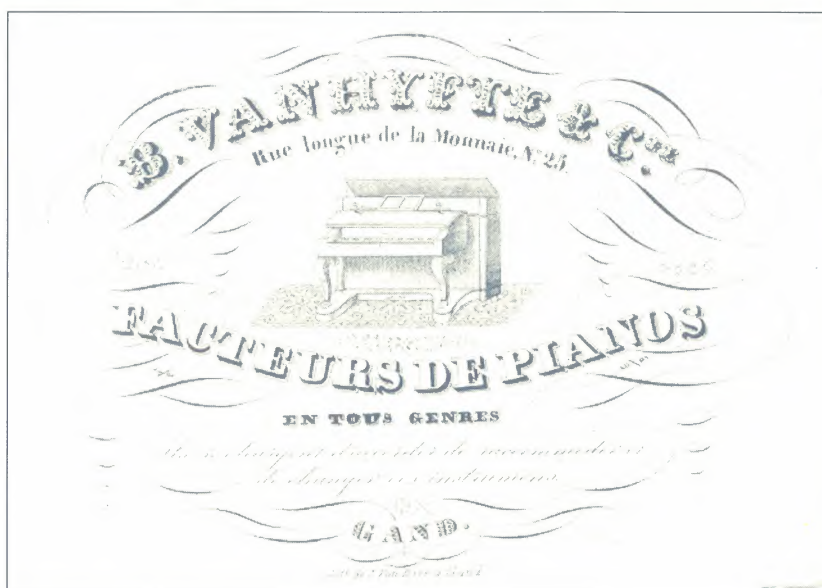

S.A.G.,
Verzameling geporseleinde kaarten,
nr. P1-269. Reclamekaart
voor de pianobouwer B. Vanhyfte,
in de Lange Munt, Gent.

Inleiding tot de oorsprong van de Gentse pianobouw

De Gentse pianobouw is veel minder bekend dan de zeventiende -en achttiende- eeuwse Antwerpse klavecimbelbouw. Toch was dit ambacht vanaf het einde van de achttiende eeuw tot het midden van de twintigste eeuw niet onbelangrijk. Firma's zoals Van Hyfte of Gevaert waren vermaarde bedrijven, die vele arbeiders te werk stelden en hun producten tot in Zuid-Amerika uitvoerden.

Laten we even kort terugblikken op de oorsprong van dit instrument. Rond 1700 werd in Firenze de *Gravecimbalo col piano i forte* uitgevonden door Bartolomeo Christofori. Zoals andere tijdgenoten zocht hij naar een middel

om het klavecimbel dynamiek te bezorgen en zo vond hij het systeem uit, waarbij losse hamers met een hefboom tegen de snaren worden geslagen. De lange naam die Christofori aan zijn instrument gaf werd al snel verkort tot pianoforte en pas in de negentiende eeuw tot piano.

Het instrument kreeg weinig navolging in Italië, maar dankzij de orgelbouwer Silberman kende het toch een bescheiden verspreiding in Duitsland. Zijn leerlingen liggen aan de oorsprong van de zogenaamde Engelse (Zumpe) en de Weense (Stein) school. Aan het einde van de achttiende eeuw werd het instrument razend populair in heel Europa.

Het oudst aangetroffen Belgisch instrument is een prachtig exemplaar uit 1776, gebouwd door een zekere Führmann in Gent. Deze tafelpiano wordt bewaard in het stadsmuseum van Ronse. Van dezelfde bouwer is een gelijkaardig instrument uit 1778 te zien in het Gruuthuse Museum van Brugge. Helaas is er verder niets over deze bouwer bekend. Op het einde van de achttiende eeuw is Ermel de belangrijkste naam voor de Belgische pianobouw. Meerdere familieleden zijn eerst actief in Bergen en later in Namen, Brussel en Gent waar Symphorien Ermel, componist, virtuoos en bouwer, zich vestigt

Vervolg op pagina 2

rond 1790. Jammer genoeg verdwijnt tussen 1788 en 1816 de rubriek 'Instrumentenbouwers' uit de Gentse almanakken. Er is een tafelpiano van hem uit 1802 bewaard gebleven in het M.I.M. te Brussel. Bij de stopzetting van zijn activiteiten in 1836 wordt S. Ermel vermeld op De Kortemeire nr.7. Tussen 1809 en 1817 was in Gent ook Theodore Petit actief, die zich later in Antwerpen vestigde. Hij wint een bronzen medaille op de Gentse tentoonstelling van 1820. Wanneer S. Ermel in 1836 verdwijnt uit de Almanakken, verschijnt op zijn adres Jean Dammekens, een pianist uit Gent. Dammekens, actief tot 1849, heeft dus waarschijnlijk het atelier van Ermel overgenomen. Hij was de beste en meest vindingrijke bouwer uit Gent. Zijn productie telt namelijk, naast de gebruikelijke piano's, enkele merkwaardige instrumenten zoals het *Cabinet-model*, bewaard in de collectie Maene in Ruiselede. Dit exemplaar heeft een ongebruikelijke mechaniek: een patent uit 1842. Naast dit instrument bevinden zich ook piano's van Dammekens in het M.I.M. en in de collectie Van Heirzele-Schweiger te Oostende.

Met deze bouwer loopt de pionierstijd ten einde, maar vanaf 1830 vestigen zich tal van nieuwe producenten in Gent. Naast grote namen als Bruno Van Hyfte (1839), August Boone (1844), Conrad Vits (1843) en Vitus Gevaert (1853), vind men een reeks minder gekende bouwers zoals Jean Bonne (1834-1838), Heylbroeck (1838), Jacob Trots (vanaf 1840), Persin of Persyn (1842), Van Damme - Tytgat en co.(1842), Roeges - fils (1842),

L.R. Van Driessche (1847), Ferrar-De Vyllder (1848) en Maesereel (1848).

Karl-Frederik Langenscheidt, actief in Brussel tussen 1829 en 1834, van wie twee mooie tafelpiano's bewaard zijn met de naamplaat Langenscheidt à Gand, is een twijfelgeval. In 1837 wordt zijn naam vermeld in het *Almanak bij de bewoners van de stad*, maar op geen enkel ogenblik als instrumenten- of pianobouwer.

Hoewel deze bouwers minder vindingrijk waren dan Dammekens, vestigden zij een ware piano-industrie in Gent. In de tweede helft van de negentiende eeuw tot ver in de twintigste eeuw zullen er grote fabrieken en kleine ateliers bloeien.

Het Huis Gevaert, gesticht door Vitus, de vader van de bekende musicoloog en componist August Gevaert, wordt snel heel belangrijk en geniet een grote faam tot buiten Europa. Later wordt dit bedrijf overgenomen door O. Beyer, een kleurrijk figuur die helaas het huis Gevaert naar een faillissement zal leiden tijdens de crisis van de jaren 1930.

Ook het vermelden waard is het huis Justin Van Hyfte, gesticht op het eind van de negentiende eeuw. Deze bouwer, zonder gekende verwantschap met Bruno Van Hyfte, zal tot het eind van de jaren '70 de laatste Belgische piano's monteren.

Deze korte inleiding tot de oorsprong van de Gentse pianobouw is uiteraard verre van volledig, voornamelijk doordat het zoekwerk pas recent begonnen is. Bovendien wordt deze studie bemoeilijkt doordat vele handelaars in muziek-

instrumenten de gewoonte hadden hun naam te plaatsen op andermans instrumenten en doordat de grens tussen handelaar en bouwer soms flinterdun is.

Laten we dus niet vergeten dat het oudst gekende Belgisch instrument een Führmann uit Gent is en dat J. Van Hyfte de laatste Belgische piano produceerde.

Gentse piano's zijn vooral te vinden in de collecties van het M.I.M. in Brussel en in de privéverzameling van Maene in Ruiselede en van P. Van Heirzele in Oostende.

De gegevens omtrent Führmann, Langenscheidt, de brevetten van Dammekens en enkele anderen werden mij door Pascale Van Der Vellen, verantwoordelijke voor klavierinstrumenten in het M.I.M. in Brussel, bezorgd.

P. Bouckaert

Wie meer wil weten of meer informatie heeft over Gentse pianobouw kan contact opnemen met:

P.Bouckaert, tel: 0495 30 94 93
of

Pascale Van Der Vellen, die een doctoraat musicologie voorbereidt over Belgische pianobouw, email: p.vandervellen@mkmg-mrah.be.

De tijd gaat snel, reeds voor het zesde jaar op rij, bieden ikzelf en het bestuur van het GOF u via @rchieflink, onze welgemeende nieuwjaarswensen aan voor u en uw gezin, ...voor de eerste maal vanuit De Zwarte Doos!

Wanneer ik even terugblik naar de markante gebeurtenissen van het voorbije jaar, kom ik uiteraard tot de vaststelling dat 2005 volledig in het teken stond van de verhuis naar de nieuwe locatie. Vijf jaar voorbereiding kwam tot een apotheose met de feestelijke opening op vrijdag 13 mei 2005, toen honderden bezoekers het nieuwe geheugen van de stad mochten aanschouwen. Daardoor werden de activiteiten van de vriendenkring tijdens het voorjaar enigszins op non actief gezet. Het was dan ook des te leuker elkaar weer te zien tijdens het toch wel ontroerende afscheid aan de Berg van Barmhartigheid in mei 2005. Het rondzwalen door de ontruimde lokalen had iets magisch. De 'last post', en een powerpoint-presentatie van de unieke sfeerfoto's van de oude locatie door Anja Hellebaut vervulden de archiefmedewerkers en de genodigden met weemoed en nostalgie.

Toen alle festiviteiten achter de rug waren, kwam de vriendenkring weer op kruissnelheid met een bezoek aan het archief, documentatiecentrum en bibliotheek van het Museum voor Schone Kunsten. Er was de voordracht van Marc Carnier in de leeszaal van het Rijksarchief en last but not least werd met de opbrengst van de Opendeurdag 2004 het prachtige Witteboek, een cartularium op perkament uit de vijftiende eeuw, in ere hersteld.

Als verantwoordelijke voor de redactie hoop ik u ook in 2006, opnieuw enkele interessante bijdragen te kunnen bieden via onze nieuwsbrief. Deze bijdragen vormen als het ware een staalkaart van wat reilt en zeilt in de leeszaal, het kloppende hart van het Stadsarchief. Steeds op zoek naar nieuwe artikels is de leeszaal met haar steeds variërende toeloop aan studenten, vorsers, genealogen, huizenonderzoekers, ambtenaren en architecten hét ideale jachtterrein voor een hongerige redacteur.

We kunnen bij het zesjarige bestaan van onze nieuwsbrief reeds terugblikken op een indrukwekkende rist artikels. De hoofdmoot wordt gevormd door kleine studies die de bespreking van één archiefbron of één serie beogen: de pramingen, de begraafboeken van de Alexianen, de foto's van de Stedelijke Commissie, de stadsrekeningen, de familiepapieren, de reeks Openbare Werken...

In tweede instantie zijn er de bijdragen die de essentie weergeven van een nieuw onderzoek, in hoofdzaak gebaseerd op bronnen van het Stadsarchief: mortaliteitsonderzoek in de negentiende eeuw, de positie van de middeleeuwse vrouw in Gent en Venetië, een cultuurgeschiedenis van de zelfdoding, de biografie van Louis Varlez, milieugeschiedenis... Verder waren er de presentaties van nieuwe inventarissen, zoals deze over de Gentse Burgerwacht, papers met betrekking tot Gentse documenten in andere archieven, zoals de Gentse Huldeblijken aan de koning in het Archief van het Koninklijk Paleis te Brussel, of bijdragen over de werking van een ander archief zoals het Provinciaal Archief te Gent of over het OCMW - archief met zijn rijke vondelingenregisters.

En dan zijn er nog de leuke dingetjes die de dagelijkse realiteit even doen vergeten, ook in een archief: een briefje van een Egyptische schattenjager, de ontdekking van een Marfurt temidden van enkele dorre administratieve papieren, reizen in het archief...

Voor dit nummer trakteren wij u op *Muziek in het Archief*, een themanummer waarin we het spoor volgen van de jonge Mozart op zijn tocht doorheen Europa, waarin gezangen weerklinken in de Gentse kerken en we de Gentse pianobouwers proberen traceren. Veel leesgenot!

Valérie Meillander

Muziek in het archief

De schepenboeken van de Keure, een belangrijke bron voor een reconstructie van de gewijde muziek in het 15de-eeuwse Gent.

Miniatuur uit het antiphonarium van Johannes Doecken, 1466 van de Gentse Sint-Jacobsparochie Deel 1 1100-1500

De registers van de schepenen van de Keure in het Gentse Stadsarchief zijn een uitstekende bron voor de kennis van de gewijde muziek in de stad tijdens de vijftiende eeuw, voornamelijk voor de stichting van religieuze kerkdiensten met gezongen muziek. Die stichtingen werden immers gespijsd met inkomsten uit onroerend bezit binnen de stadsmuren. De diensten gebeurden in parochiekerken, begijnhoven, kloosters en kleine bedehuizen; de beide grote abdijen kwamen

nauwelijks aan bod. De Gentse schepenboeken van de Keure vertellen evenwel niet het volledige verhaal, omdat Gentse religieuze stichtingen ook werden geregistreerd door de schepenen van andere steden. In dit geval vindt men informatie in cartularia en rentenboeken van de Gentse instellingen.

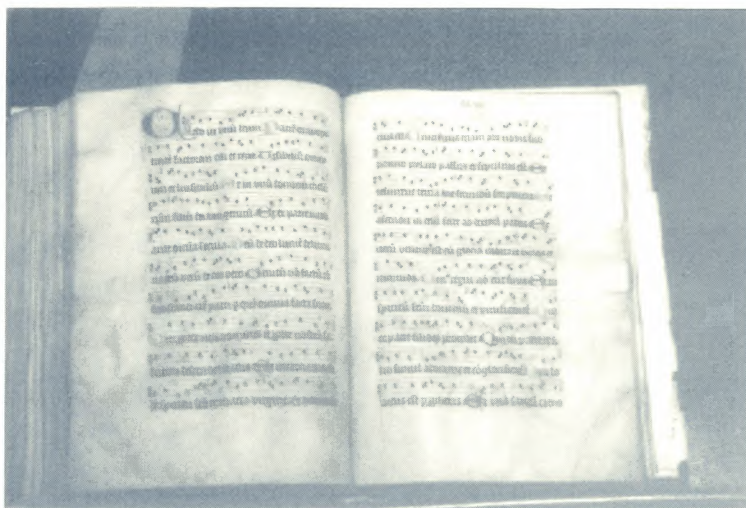
Bij de stichting van een religieuze dienst bezorgde een individueel persoon of een groep van personen een jaarlijkse vergoeding aan de verantwoordelijken

van allerlei kerkelijke instellingen, die dan op hun beurt instonden voor de voorziene uitbetaling aan de priesters of zangers die de diensten verzorgden. Dergelijke stichtingen werden wettelijk geacteerd in de schepenregisters, waaruit ze ook soms werden geschrapt. Een voorbeeld hiervan is een stichting door een familie die op het punt stond een pelgrimstocht te ondernemen naar Santiago de Compostela. De schrapping en dus opheffing van de dienst gebeurde, omdat de paters augustijnen meldden dat de familie onderweg was gestorven en dat het bedrag van de stichting ontoereikend was voor een jaarlijkse dienst voor de overledenen.

De historiek van de religieuze stichtingen is vooral in Gent zeer interessant, omdat het een dicht bevolkte stad was. De meeste stichtingen betroffen diensten ter nagedachtenis van overledenen. Nochtans waren er ook een onverwacht groot aantal zogenoemde votieve diensten, zoals missen of lofvieringen ter ere van het heilig sacrament, het heilig kruis, de engelen, de maagd Maria en zo meer. Eerder zeldzaam waren stichtingen met het zingen van bijvoorbeeld een kerstlied in de volkstaal. De informatie over de religieuze stichtingen in Gent is vooral uit musicologisch oogpunt van groot belang.

Een overzicht van de Gentse stichtingen verraadt een onvermoed groot aantal cycli van votieve missen, waarvan steeds werd gedacht dat ze eerder uitzonderlijk waren. Die cycli omvatten twee of drie missen per week, maar in de vijftiende eeuw blijken er liefst zes cycli van dagelijkse missen te zijn gesticht. Daarmee was heel wat geld gemoeid.

Die bedragen vormen overigens een aanwijzing voor het al dan niet zingen van polyfonie. Polyfone missen waren veel duurder dan die welke in het gregoriaans werden gezongen. Zo kostte de dagelijkse mis die Gherem Borluut in 1440 stichtte bij het altaar van Sint-Monica in het klooster van de augustijnen, 10 pond groot. De dagelijkse mis met polyfonie die de welgestelde Lieven van Leins in 1460 stichtte bij het altaar van Sint-Laureins in zijn parochiekerk van Sint-Jan, kostte daarentegen 100 pond. Bijzonder duur was ook de mis met polyfonie ter ere van Sint-Sebastiaan, die men vanaf 1450 vierde in de Sint-Jacobskerk, en die meer dan 67 pond per jaar kostte. De religieuze polyfonie werd frequenter vanaf 1440. Merkwaardig is dat hierbij noch de Sint-Janskerk, noch Sint-Veerle de belangrijkste rol speelden, maar wel de Sint-Jacobskerk, de enige parochiekerk in Gent waarvan een antiphonarium bewaard bleef.

Het antiphonarium van de Sint-Jacobskerk.

Interessant is dat veel stichtingen gebeurden voor kloosters, begijnhoven, hospitalen en voor kapellen van de ambachten en van de schepenen. Ze waren voor de Gentenaren even belangrijk als hun parochiekerken. Uit musicologisch oogpunt valt het niet te verwonderen dat stichtingen met polyfonie eerder zeldzaam waren in Gent, waar de liturgische invloed van de beide grote abdijen van benedictijnen aanzienlijk was. De diensten met polyfonie werden vooral besteld door rijke broederschappen, adel en patriciërs en niet door priesters.

Het onderzoek van de Gentse schepenregisters van de Keure geeft ook aanwijzingen voor een breder interdisciplinair onderzoek in de Lage Landen en verder in Europa. Alle belangrijke steden hebben gelijkaardige schepenregisters gehad. We denken aan Brugge,

Saint-Omer, Lille en Douai, maar ook aan Londen, Parijs, Keulen, München of Amsterdam. Wij pleiten voor een digitale database met informatie over religieuze stichtingen, wat ongetwijfeld zal leiden tot een grondiger kennis van die oude muziek, maar ook tot betere interpretaties en uitvoeringen ervan.

Barbara Haggh,

University of Maryland,
College Park (de auteur
verwelkomt elke reactie op
haggh@umd.edu)

Met dank aan
Daniel Lievois
voor de vertaling.

Collega's van het wonderkind

Een bijzonder project naar aanleiding van het Mozartjaar 2006

S.A.G., A.G., L111/11.

Acquarel door P.J. Goetghebuer naar een schilderij van Ingelbert van Sicliers (ca. 1796). Gezicht op de Kouter ca. 1763 gezien vanaf de Vogelmarkt.

In december 2004 trad de stad Gent toe tot de vereniging *European Mozart Ways*, een associatie van Europese Mozartsteden, steden dus waar Mozart in zijn korte leven geweest is. Dat zijn er verrassend veel: Oostenrijk, Duitsland, Frankrijk, Tsjechië, Slowakije, Italië, Groot-Brittannië, Nederland en ook België, dat toen nog de Oostenrijkse Nederlanden heette. Zo ontstond bijna vanzelf een ruim internationaal netwerk, dat van de 250ste verjaardag van Mozarts geboorte een groots cultuurfeest wil maken. Het is de bedoeling om alle manifestaties naar aanleiding van het Mozartjaar 2006 te coördineren en te promoten als één Europees project. Mozart verbleef in 1765 anderhalve dag in Gent, reden waarom ook Gent werd uitgenodigd om te participeren in dit project.

Na het verrassende succes van een reis naar Wenen, waar Wolfgang en zijn zus Nannerl

met hun muziek het hart van keizerin Maria Theresia stalen, besloot Leopold Mozart in 1762 met zijn twee wonderkinderen een Europese tournee te maken langs de belangrijkste steden en vorstenhoven van toen. Het gezin - ook moeder ging mee - zou drie jaar op weg zijn. Hun reis bracht hen naar Duitsland, naar onze Nederlanden, naar Parijs en naar Londen. Daarna reisden de Mozarts via Frankrijk, en ons land naar Nederland. Het was Leopold om twee dingen te doen, het ongelooflijke talent van vooral zijn zontje wereldkundig te maken, maar daarnaast ook om de opbrengsten, die het ten tonele voeren van zijn kinderen als muzikale curiosa liet verwachten. Zeker vorsten hanteerden milde vrijgevigheid als een blijk van hun macht en rijkdom. Deze onderneming wekt ook vandaag nog gemengde gevoelens. Drie jaar aan een stuk op stap gaan met veel te jonge kinderen, die te pas en te onpas laten optreden en tussendoor nog doen studeren ook, had vader Leopold vandaag waarschijnlijk in de gevangenis doen belanden. Vast staat in elk geval dat de tournee voor het hele gezin ronduit uitputtend was. De kinderen werden regelmatig ziek en ook Leopold Mozart kreeg herhaaldelijk af te rekenen met gezondheidsproblemen.

De rondreis was behoorlijk succesvol. In Versailles mocht de hele familie zelfs aanzitten

aan het nieuwjaarsdiner van de koning, in Londen was de triomf al niet veel minder. In ons land hadden de Mozarts eigenlijk maar één bestemming op het oog, het hof in Brussel, waar de joviale gouverneur, Karel Alexander van Lotharingen, Maria Theresia's schoonbroer, als een regelrechte bon-vivant door het leven ging. Het viel eerder tegen. Blijkbaar maakte de aanwezigheid van een wonderkind niet de verwachte indruk op zijne hoogheid. Hij was trouwens op jacht, een passie waar een klavecimbel spelende kleuter in zijn ogen niet tegen opwoog. Hij liet de Mozarts anderhalve maand wachten. Leopold was grondig uit zijn humeur. 'Hij doet niets anders dan vreten, zuipen en jagen', was uiteindelijk zijn niet zo elegante appreciatie van de landvoogd. De ramp was compleet, toen ook nog bleek dat Karel Alexander geen geld had (of er geen wilde geven). De andere plaatsen waren gewoon etappes tijdens de reis. De familie Mozart overnachtte er meestal en keek er ook even rond. De reisnotities van Leopold Mozart laten wel een intense belangstelling zien voor architectuur en kunst. De reis van de Mozarts door onze Nederlanden ging in 1763 over Luik, Tienen en Leuven naar Brussel. Na de lange wachttijd daar en na het concert dat de kinderen uiteindelijk toch voor de landvoogd mochten spelen, reisden ze over Mons naar Parijs.

Op de terugreis in 1765 deed de familie nog Gent aan. Van Gent trokken ze via Antwerpen naar Nederland. Bij hun terugkeer uit Nederland stopten ze in Antwerpen, waar Leopold Mozart nog vlug een concert organiseerde. Via Mechelen en Brussel vatten ze eindelijk - het was al 1766 - de terugreis naar Salzburg aan.

Het is duidelijk dat het korte verblijf van de Mozarts in Gent, van 4 tot 6 september 1765, niet echt een spectaculaire gebeurtenis kan genoemd worden. Ze logeerden in het Hof van Sint-Sebastiaan op de Kouter en ze keken wat rond in de stad. Ze bewonderden het panorama van op 'de toren' (het Belfort of misschien wel de Sint-Baafstoren). In de kapel van de Baudelo-abdij mocht Wolfgang het nieuwe orgel van Pieter van Peteghem proberen. Van enig concert of contact met Gentse collega's horen we niets.

Een heel jaar Mozarts muziek laten uitvoeren is alleen het juiste recept voor een Mozart-indigestie. Gent gooide het dan maar over een andere boeg.

Op voorstel van de coördinator voor het Mozartjaar, die door het departement cultuur werd belast met het uitwerken van voorstellen, wil het Gentse Mozartjaar naast evidente aandacht voor het werk van W.A. Mozart ook focussen op de muziek in de toenmalige Oostenrijkse Nederlanden in Mozarts tijd (1750 - 1800). Deze muziek bleef tot nu toe vrijwel onbekend, maar past in alle opzichten perfect in de Europese muziekcultuur van de achttiende eeuw. Het is een bijzonder waardevol erfgoed, dat aandacht en herontdekking ten volle verdient. In de acht-

tiende eeuw waren bij ons honderden componisten aan de slag, een aantal van hen waren absolute sterren in de Europese muzikwereld. Het werk van tal van kapelmeesters aan het hof in Brussel, van de zangmeesters van de grote kerken en van nog heel wat anderen wekt verbazing en verrassing, telkens het weer ontsloten en uitgevoerd wordt. Dat alleen de heel grote Mozart zijn vak verstond klopt aan geen kanten. De Luikse componist André Ernest Modeste Grétry, die in Parijs immense triomfen oogstte met zijn opera's, had zo zijn twijfels bij het 'wonderkindgehalte' van de jonge Wolfgang. En de opmerkingen en correcties van de Henegouwer François Joseph Gossec, zowat de 'officiële componist' van de Franse revolutie nam Mozart graag ter harte.

Het programma zal van start gaan in oktober 2006, mede naar aanleiding van de opening van de afgewerkte concertzaal De Bijloke. Het programma heeft diverse luiken. De omgevingen, waarin de Zuid-Nederlandse muziek in de achttiende eeuw een bloeitijd kende, worden geïllustreerd in een tentoonstelling. Die tentoonstelling krijgt de enigmatische naam *Cartes de Suisses* - Een geheugenpaleis over de muziek in de Oostenrijkse Nederlanden in Mozarts tijd. Iets verklappen doen we nog niet. In samenwerking met de Stedelijke Concertzaal De Bijloke wordt een concert-programma uitgewerkt dat aandacht zal hebben voor de muziek van Mozart en voor de eigen muziek in zijn tijd. De Vlaamse kamermuziek van de achttiende eeuw zal gebracht worden in *intérieurs d'époque*.

S.A.G., A.G., L111/11.
Acquarel door P.J. Goetghebuer naar een schilderij van Ingelbert van Sicliers (ci. 1796). Gezicht op de Kouter ci. 1763 gezien vanaf de Vogelmarkt.

Deze concerten worden indien mogelijk gratis aangeboden.

In de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde wordt een reeks lezingen georganiseerd over de andere aspecten van kennis en cultuur in de achttiende eeuw.

Tenslotte werd de Alamire Foundation, het studiecentrum voor de studie van de Vlaamse muziek (Universiteit Leuven), bereid gevonden om naar aanleiding van het bijzondere thema van het Gentse Mozartjaar in Gent een internationaal colloquium te organiseren, gewijd aan de muziekcultuur in de Oostenrijkse Nederlanden in de achttiende eeuw.

Joris De Zutter

Coördinator Mozartjaar
2006 - Gent

Sponsorproject van 't Archief. Gent on Files vzw (GOF)

S.A.G., reeks Armenkamer, nr. 1508.
Overzicht van de schenkingen aan de Armenkamer

Naar goede gewoonte koos de vriendenkring een verweesd archiefstuk uit om het in 2006 met alle goede zorgen te omringen. Tijdens de ingrijpende voorbereidingen van de verhuis van het Stadsarchief naar De Zwarte Doos dook een aantrekkelijk, minder bekend document op bij de herverpakking van het archief van de Armenkamer. Het perkament is gekleefd op linnen en is in de loop der eeuwen nogal beschadigd. Het betreft een overzicht van de schenkingen aan de Armenkamer in ruil waarvoor missen gecelebreerd werden of brood en geld aan de armen uitgedeeld werden. Het document is opgevat als een affiche. Misschien hing het wel in het vergaderlokaal van de Armenkamer in het Stadhuis. Het document is afgeboord met een roodgeschilderde lijst met een imitatie van koperen knoppen rondom. Daardoor lijkt het op een schilderij. De teksten van de individuele schenkingen zelf zijn genoteerd per maand en ze worden omringd door een brede strook met afbeeldingen van vogels en planten. Links- en rechtsboven smukken twee zeemeer- mannen idyllische landelijke tafereeltjes op. Het Stadsarchief doet een beperkt onderzoek naar de identiteit van de schenkers, in voorbereiding op de voorstelling van het gerestaureerde document in 2006. Experts proberen tevens vogels en planten te identificeren. Deze restauratie is mede mogelijk gemaakt dankzij sponsoring door Waanders Uitgeverij B.V. (Zwolle, NI.).

colofon

@rchieflink is de driemaandelijkse nieuwsbrief van 't Archief. Gent on Files, een ondersteunende vzw voor het Stadsarchief van Gent

Het abonnement is begrepen in de lidmaatschapsbijdrage: 13 *euro* individuele leden, 15 *euro* gezin, 25 *euro* steunende leden en 250 *euro* ereleden. Een los nummer kost 4 *euro*.

Nieuw rekeningnummer:
000-3252077-55

Adres GOF

p.a. De Zwarte Doos Stadsarchief,
Dulle-Grietlaan 12, 9050 Gentbrugge
Tel (09)266 57 60
E-mail stadsarchief@gent.be
Website: www.archieflink.centerall.com

Coördinatie en eindredactie

Valérie Meillander
Christine Duthoit

Verantwoordelijke uitgever

Griet Maréchal, Vissersij 11,
9000 Gent

ISSN - nummer: 1376-2966

Foto's

Carlos Hourez,
tenzij anders vermeld

Vormgeving

Évé Grafica - Erika Vanderstockt,
Gent, GSM: 0486/51.78.88

Druk

J. Verbeke, Gent

Inhoud

• Inleiding tot de oorsprong van de Gentse pianobouw	1
• Edito	3
• Muziek in het archief	4
• Collega's van het wonderkind	6
• Link	8